

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/160/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8719200676
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8719200676.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Martina Barana a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpeného: JUDr. Pavol Pospecha, advokát, so sídlom Lichnerova 23, Senec, proti žalovanej: X. W., S.. XX.XX.XXXX, M. X. Q., J. C. XXX,XX O. V. Q., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 22.08.2019, č. k. 12Csp/13/2019-49 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok vo výroku II. a III.
- II. Náhradu trov odvolacieho konania stranám sporu nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit:

„ I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 14,28,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,4 % ročne z uvedenej sumy od 20.3.2016 do zaplatenia, všetko do3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamieta.

III. Náhradu trov konania stranám nepriznáva.“

2. Spor právne posúdil podľa ust. § 2 písm. g) a h), § 9, § 11, § 19 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoSÚ účinného ku dňa 13.11.2014), § 39, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1-5, § 54 ods. 1, 2, § 544 ods. 1 - 3, § 565, § 545 ods. 1-3 Občianskeho zákonníka.

3. V prejednávanej veci sa žalobca podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 288,92 eur spolu so zmluvnou pokutou vo výške 0,04 % denne, úrok z omeškania vo výške 0,4 % ročne zo sumy 288,92 eur od 20.03.2016 do zaplatenia a náhradu nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky vo výške 38,19 eur. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou uzavrel dňa 13.11.2014 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 630,- eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splatiť v 42 mesačných splátkach po 19,92 eur v dohodnutých termínoch. Vzhľadom na omeškanie žalovanej s úhradou splátky č. 10 o viac ako tri mesiace a predchádzajúce upozornenie na uplatnenie práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka, bolo žalovanej dňa 03.03.2016 doručené Oznámenie o zosplatnení dlhu. Celková suma dlhu 288,92 eur predstavuje súčet neuhradených splátok. Žalobca z dôvodu omeškania žalovaný so splácaním jednotlivých splátok a následne aj celej zosplatennej sumy, v konaní uplatnil aj nárok na zmluvnú pokutu podľa čl. 8 odsek 8.1 zmluvy vo

výške 0,04 % denne a úrok z omeškania vo výške 0,4 % ročne z neuhradenej istiny od 20.03.2016 do zaplatenia. Pokiaľ úrok z omeškania a zmluvná pokuta spolu neprevýšia sumu 630 eur odo dňa nasledujúceho po dni, keď celková suma tohto úroku z omeškania a zmluvnej pokuty dosiahne sumu 630 eur, žalobca uplatnil len 5 % ročný úrok z omeškania. Žalovaná sa k veci ústne ani písomne nevyjadрила.

4. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že dňa 11.11.2014 žalovaná požiadala žalobcu o poskytnutie spotrebiteľského úveru revolvingového typu vo výške 630,- eur s možnosťou jeho splácania v splátkach v počte 42 splátok pri mesačnej splátke 19,92 eur, pri celkovej výške úhrady 899,64 eur, predpokladanej výške RPMN 26,17 %, priemernej RPMN 44,06 %, ročnej úrokovej sadzbe 18,08, % (bod 5. žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru). V bode 6 žiadosť obsahuje údaje o schválenom spotrebiteľskom úvere revolvingového typu s informačnými údajmi, a to čiastka úveru 630 eur, poplatok za poskytnutie úveru 63 eur, informatívny údaj o mesačnej platbe (mesačná splátka spolu s platbou podľa Dohody o poskytnutí služieb 34,44 eur). V bode 8 žiadosť obsahuje sankcie, a to zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania v prípade omeškania s úhradou mesačnej splátky alebo jej časti alebo záväzku podľa dohody o poskytnutí služieb, ak bude uzavretá. Listom zo dňa 13.11.2014 žalobca oznámil žalovanej rozhodnutie veriteľa o schválení úveru - zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX za určených podmienok. Listom zo dňa 29.11.2015 žalobca oznámil žalovanej zosplatenie úveru, v ktorom konštatuje, že žalovaná je v omeškani s úhradou splátok č. 10, 11, 12 spolu v sume 103,32 eur. Listom zo dňa 23.03.2016 žalobca vyzval žalovanú na úhradu dlhu vo výške 471,85 eur v lehote siedmich dní. Podľa prehľadu spracovaného žalobcom, tento dňa 13.11.2014 žalovanej reálne poskytol sumu 567 eur (žalovanej bol automaticky stiahnutý poplatok 63 eur) a žalovaná uhradila žalobcovi celkom 552,72 eur. Spolu so zmluvou o úvere mala byť medzi zmluvnými stranami tiež dohoda o poskytnutí služby bližšie nešpecifikovanej, podľa ktorej sa dlžník zaviazal uhrádzať veriteľovi mesačnú platbu, ktorá spolu so splátkou úveru predstavovala mesačne 34,44 eur po dobu trvania úverového vzťahu. Na základe tohto zisteného skutkového stavu, súd uzavrel, že žalobca v konaní nepreukázal, že dohoda o poskytnutí služby bola individuálne dojednaná, Z dôvodu pochybnosti, či by spotrebiteľ uzavrel jednostranne nevýhodnú dohodu podstatným spôsobom navyšujúcu dlh, pokiaľ by mu pri kontraktácii boli poskytnuté kvalifikované informácie a vysvetlenia, na základe ktorých by sa slobodne rozhodoval. Žalovaná ako spotrebiteľ a ako slabšia strana sporu nemala možnosť podieľať sa na vytvorení formulárovej zmluvy a nepochybne bola z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou. Žalobca nepreukázal, že v danom prípade išlo o zmluvnú podmienku, pri ktorej žalovaná mala možnosť výberu, teda, či predmetnú dohodu podpíše alebo nepodpíše, ak chcela, aby jej bol zo strany žalovaného poskytnutý úver. Dohoda o poskytnutí služby bola spotrebiteľovi v rámci kontraktačného procesu nanútená, takáto doplnková služba za odplatu iba zvyšovala náklady spotrebiteľa spojené s poskytnutím úveru. Za tejto situácie pripočítaním splátky podľa dohody, celkové náklady spojené s úverom podstatne prevyšovali deklarovanú sumu 899,64 eur (1446,48 eur), čo spôsobilo, že RPMN bola stanovená v neprospech spotrebiteľa. Vzhľadom k mechanizmu uzavretia zmluvy vyplnením žiadosti o poskytnutie úveru žalovaným dňa 03.04.2015 a schválením úveru dlžníkovi nie je možné konštatovať, aby sa strany písomne dohodli na uplatnení sankcie pri porušení povinnosti niektorou zo zmluvných strán. Sankciu obsahuje iba písomná predtlač návrhu zmluvy. Pretože dohoda o sankcii nebola individuálne dojednaná, sankcia má postihnúť iba konanie jednej strany, spotrebiteľovi bola v rámci kontraktačného procesu nanútená, je opodstatnený záver o tom, že sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku a preto neplatnú. Keďže celkové náklady spojené s úverom podstatne prevyšovali deklarovanú sumu 899,64 eur, čo znamená, že RPMN bola stanovená v neprospech spotrebiteľa. Nesprávne uvedenie RPMN v neprospech spotrebiteľa má za následok bezúčnosť a bezpoplatkovosť úveru. Z prehľadu úhrad je zrejmé, že žalovanej bol reálne poskytnutý úver vo výške 567 eur a žalovaná poukázala na úhradu úveru 552,72 eur, teda na úhradu úveru zostáva zaplatiť 14,28 eur s príslušenstvom (I.). V prevyšujúcej časti žaloba nebola podaná dôvodne, preto ju súd zamietol (II.).

5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP (III.).

6. Žalobca v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie voči výroku II. a III. napadnutého rozhodnutia. Uviedol, že Dohoda o poskytovaní služieb je samostatným právnym úkonom, ktorého vznik nie je podmienkou pre vznik zmluvy o revolvingovom úvere, a teda v zmysle vyššie uvedeného má právnu povahu individuálneho dojednania. Dohoda o poskytovaní služieb je osobitne podpisovaná. Dlžník podpísaním tlačiva Žiadosti/Zmluvy neprístupuje a neuzatvára automaticky Dohodu o poskytovaní služieb. Žalovaný nikdy netvrdil, že by o dané služby nemal záujem. Dohoda obsahuje možnosť výpovede v prípade, ak dlžník o poskytnutie služieb nemal záujem. Dohoda o poskytovaní služieb je

dobrovoľná a nebola podmienkou pre získanie úveru, preto sa odplata za poskytnutie balíka služieb nemohla zahrnúť do RPMN pre úver. Z ustanovenia § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vyplýva, že do výpočtu celkových nákladov sa nezapočítavajú náklady, ktoré vyplývajú z dojednaní nepredstavujúcich podmienku pre získanie úveru. Vzhľadom k tomu, že dohoda predstavovala fakultatívne dojednanie, je vylúčené, aby nezapočítanie poplatku do RPMN malo spôsobiť nesprávnosť tohto údajja, nakoľko ani nemohol byť zahrnutý do vzorca výpočtu. Ďalej namieta aj rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti zamietajúcej o uplatnený nárok na zmluvnú pokutu. Skutočnosť, že ustanovenie o zmluvnej pokute nie je individuálne dojednané, nespôsobuje jeho neplatnosť. Zmluvná pokuta dohodnutá v zmluve je v súlade s § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a jeho vykonávacieho predpisu (§ 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.). Odvolanie proti výroku o trovách podáva žalobca z dôvodu, že ide o závislý výrok od rozhodnutia vo veci samej. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti tak, že žalobe vyhovie a žalovaného zaviazhe k povinnosti náhrady trov konania žalobcovi v celom rozsahu.

7. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C.s.p.“), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

10. V konaní nebolo sporné, že zmluva uzavretá medzi stranami sporu je zmluvou spotrebiteľskou, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka, a zároveň aj Zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „ZoSÚ“). Zmyslom zákonnej úpravy o spotrebiteľských úveroch je ochrana záujmov spotrebiteľa. Účelom uvádzania zákonom stanovených náležitostí v zmluve o spotrebiteľskom úvere je zabezpečiť spotrebiteľovi dostatočné množstvo informácií o podmienkach úveru, nákladoch a záväzkoch, ktoré z neho vyplývajú.

11. Súd prvej inštancie správne v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v zmluve je nesprávne uvedená výška RPMN v neprospech spotrebiteľa, nakoľko v nej nie je zahrnutá splátka podľa Dohody o poskytovaní služieb, preto je úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov.

12. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

13. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

14. Podľa § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ účinného ku dňu 13.11.2014, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

15. Podľa § 2 písm. g) ZoSÚ účinného ku dňu 13.11.2014, na účely tohto zákona sa rozumie celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä

poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

16. Z vyššie citovaných ustanovení má odvolací súd za to, že poplatok za doplnkovú službu na základe Dohody o poskytovaní služieb mal byť zahrnutý do RPMN.

17. V zmysle ust. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka sa zmluvné podmienky a priori nepovažujú za individuálne dojednané, ak dodávateľ nepreukáže opak. V prejednávanej veci žalovaný nepreukázal, že dohoda o poskytnutí služby bola individuálne dojednaná. Formálne je síce oddelená od zvyšku zmluvy a podpísaná spotrebiteľom, avšak sú plne odôvodnené pochybnosti, či by spotrebiteľ uzavrel takto jednostranne nevýhodnú dohodu, pokiaľ by mu pri kontraktácii boli poskytnuté kvalifikované informácie a vysvetlenia, na základe ktorých by sa slobodne rozhodoval.

18. Ak má byť predmetná dohoda právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo konkrétna voľba znamená. Oprávnený v tomto smere dôkazné bremeno nespĺnil. Kritériom pre záver, že nejde o individuálne dojednanú dohodu je nepochybne forma uzavretej dohody, t.j. skutočnosť, že bola predložená spotrebiteľovi na podpis vo forme formulárovej zmluvy.

19. Len samotný podpis dohody nemožno považovať za splnenie podmienky preukázania individuálne dojednanej zmluvnej podmienky. Dohoda je nepochybne súčasťou formulárovej zmluvy. Žalovaná ako spotrebiteľ a ako slabšia strana sporu nemala možnosť participovať na vytvorení formulárovej zmluvy a nepochybne je z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou. V Zmluve o revolvingovom úvere je upravená „Dohoda o poskytnutí služby“. Už len jej samotné zakotvenie v rámci formulárovej zmluvy nevyvoláva žiadne pochybnosti o tom, že nejde zo strany spotrebiteľa o osobitne vyjednanú zmluvnú podmienku. Žalobca nepreukázal, že v danom prípade išlo o zmluvnú podmienku, ktorú si vymienila žalovaná, resp. že žalovaná mala možnosť výberu, či predmetnú dohodu podpíše, alebo nepodpíše, ak chcela, aby jej bol zo strany žalobcu poskytnutý úver.

20. Ak teda dohoda o poskytnutí služby nebola individuálne dojednaná, t.j. bola spotrebiteľovi v rámci kontraktačného procesu nanútená, je opodstatnený záver o tom, že jej uzavretie bolo podmienkou získania úveru, a preto poplatok za ňu mal byť zahrnutý do RPMN. Ak žalobca takto nepostupoval, tak výška RPMN uvedená v zmluve je nesprávna, čo má za následok bezúčnosť a bezpoplatkovosť úveru (§ 11ods. 1 písm. b/ ZoSÚ) a žalovaná je povinná vrátiť žalobcovi len výšku skutočne poskytnutého úveru, teda 567,- eur ako vyplýva z výpisu účtu (č.l. 9). Z výpisu platieb (č.l. 10) ďalej vyplýva, že žalovaná uhradila žalobcovi spolu 552,72 eur, preto neuhradená čiastka dlhu je vo výške 14,28 eur. Navyše, ak zákon vyžaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať všetky predpoklady použité na výpočet RPMN, je nepochybne, že do kategórie týchto predpokladov je potrebné zaradiť i matematický výpočet, na základe ktorého veriteľ dospeje k určitej výške RPMN. Ako inak by spotrebiteľ mohol preveriť správnosť takéhoto výpočtu RPMN ako jednej z podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere umožňujúcej posúdiť výhodnosť úveru, čo nepochybne má zásadný vplyv na jeho rozhodnutie vstúpiť do úverového vzťahu s veriteľom. Je nemysliteľné od spotrebiteľa očakávať, aby len na základe údajov o RPMN uvedenej v zmluve mohol posúdiť správnosť tejto náležitosti zmluvy.

21. K nároku žalobcu na zmluvnú pokutu odvolací súd dodáva, že percentuálne vyjadrenie výšky zmluvnej pokuty naozaj vzbudzuje podozrenie, že takto dodávateľ obchádza zákon, zmluvná pokuta nie je dohodnutá jasne a určito, čo je v rozpore s § 544 ods. 2 OZ a § 37 ods. 1 OZ, preto je správny právny záver súdu prvej inštancie o tom, že sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku, čo spôsobuje neplatnosť zmluvnej pokuty.

22. Len pre úplnosť odvolací súd konštatuje, že zo zmluvy o revolvingovom úvere v spojení so Zmluvnými dojednaniami zmluvy o revolvingovom úvere nie je možné zistiť ani termín konečnej splatnosti úveru. Oznámenie o schválení úveru, v ktorom je uvedený termín splatnosti prvej splátky - 15.12.2014 a poslednej splátky - 15.05.2018 bolo vyhotovené dňa 13.11.2014, t.j. v deň podpisu zmluvy žalobcom. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná podpísala zmluvu dňa 11.11.2014, t.j. skôr, odvolací súd konštatuje, že v čase kedy žalovaná zmluvu podpisovala, nemala vedomosť o tom, ako je stanovená splatnosť prvej a poslednej splátky úveru. Údaj o termíne splatnosti prvej splátky, z ktorého by v spojení s údajom o tom, že úver má byť splatený v 42 mesačných splátkach, bolo možné vyvodiť termín konečnej

splatnosti úveru a konkrétne termíny následných splátok, ktoré sú uvedené len v Oznámení o schválení revolvingového úveru, ale nijako nevyplývajú zo samotnej zmluvy, resp. Zmluvných dojednaní. Nie je zrejmé, kedy sa Oznámenie o schválení revolvingového úveru reálne dostalo do dispozičnej sféry žalobkyne, žalobca nepreukázal, že by žalovaná vyjadrila s predmetným Oznámením súhlas a toto na znak súhlasu podpísala. Za splnenie povinnosti uviesť údaj o konečnej splatnosti úveru je možné považovať len prípad, kedy má spotrebiteľ vedomosť o údajoch uvedených v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. v čase, kedy zmluvu na znak súhlasu podpisuje a vyjadruje vôľu byť ňou viazaný.

23. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v súlade s § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil, a to vrátane správneho výroku o náhrade trov konania.

24. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že úspešnej žalovanej v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli a neúspešný žalobca nemá nárok na ich náhradu.

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).